

Muistio 25.5.2015

Suurpetosidosryhmäkuuleminen 16.4.2015 kansalaisopiston auditorio Kajaani

1. Alueellisen riistanneuvoston puheenjohtaja Asko Keski-Nisula avasi kuulemistilaisuuden. Kertoi sidosryhmäkuulemisen tavoitteista ja toimintatavoista. Esitteli alueellisen riistanneuvoston tehtävät.
2. Marko Paasimaa alusti Kainuun suurpetotilanteesta. Esityksessä käytiin läpi eri suurpetojen kannanhoidon linjauksia, petokantojen tilannetta Kainuussa, suurpetojen aiheuttamia vahinkoja, suurpeidoille myönnettyjä poikkeuslupia Kainuussa ja poikkeuslupiin liittyvää lainsäädäntöä.
3. Jukka Keränen alusti Kainuu metsäpeurakannan kehityksestä ja suurpetojen mahdollisesta vaikutuksesta siihen. Lisäksi hän toi esille toimenpide-ehdotuksia peurakannan elvyttämiseksi erityisesti suurpetoihin liittyen (petokontrollialue, haaskasääntely ym.).

Sidosryhmien puheenvuorot

Sabrina Logeais Lentua Seurasta nosti puheenvuorossaan esiin, että kannanhoidollinen sudenpyynti talvella 2015 epäonnistui. Yhteistyön lisääminen nähtiin tärkeänä. Tassu-järjestelmän käyttöön otettiin mukaan luonnonsuojeluväkeä. Suurpedon imagoa pitäisi parantaa. Suurpetotutkimusta pitäisi tukea. Pannoitettujen suurpetojen tappaminen pitäisi kieltää. Ahmakantaa pitäisi kasvattaa nykyisestä.

Anita Mäkipelto MTK Pohjois-Suomesta nosti puheenvuorossaan esiin, että suurpetotilanne pitäisi olla taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävällä pohjalla. Ihmisillä on oikeus turvaan ja omaisuuden suojaan. Suurpetokantoja pitää hoitaa metsästyksellä. Vahingot pitäisi korvata täysimääräisesti. Vahinkojen ennaltaehkäisytyö pitäisi olla myös korvausten piirissä. Kainuun suurpetokannat ylitiheät, jotka haittaavat ihmisiä, elinkeinoja ja harrastuksia. Erityisesti suden aiheuttamat ongelmat. Petotihentymiä on purettava ja häirikköyksilöitä poistettava.

Lassi Rautiainen Idän Taigasta kertoi esityksessään katselutoiminnan kehityksestä alkuajoista nykypäivään ja rahavirroista, mitä toiminta tuottaa. Suomussalmen ja Kuhmon katselutoiminta on ainutlaatuista koko maailman mittakaavassa. Eläintarhoilla on myös suuri matkailullinen merkitys Suomessa. Katselutoiminta on saanut paljon medianäkyvyyttä, joten ”ilmaista mainosta” Kainuusta huomattavasti. Esitteli Idän Taigan toimintaa ja ammattikorkeakoulun tekemää selvitystä siitä.

Juha Paasovaara Hossa-Irnin paliskunnasta kertoi puheenvuorossaan poronhoidon kehityksestä viime vuosikymmeninä. Suurpetojen aiheuttamat porovahingot ovat suuret. Lisäksi Kainuun paliskuntien ongelmana ovat poronhoitoalueen ulkopuolen petokeskittymät, jotka tuovat nopeasti uusia petoja myös poronhoitoalueelle. Poikkeuslupien hinta on korkea ja prosessi on byrokraattinen. Byrokratiaa pitäisi keventää. Kuvauspaikkojen karhumääriä pitäisi säännöstellä. Petohavaintojärjestelmää on kehitettävä. Suurpetojen määrää pitäisi vähentää reilusti, jos aiotaan saada lihantuotantoa nostettua. Kalervo Rytinki Näljängän paliskunnasta lisäsi, että petojen vaikutus on niin suuri, että koko poronhoito on uhattuna Kainuussa.

Juhani Voutilainen Suomen Metsästäjäliiton Kainuun piiristä nosti puheenvuorossaan esiin, että suurpetojen kannanhoidollista metsästystä on lisättävä, häirikköpedot on poistettava nopeasti ja suurpetojen kantaseurantaa kehitettävä.

Keskustelu

Jukka Keränen esitteli lyhyesti Pohjois-Ruotsissa tehdyn karhujen pantaseurannan, joka osoitti, että karhut tappavat paljon poron vassoja.

Juha Paasovaara ja Kalervo Rytinki kertoivat esimerkkejä siitä, millaista on vasahävikki Kainuussa.

Kari Jauhiainen Kajaanin riistanhoitoyhdistyksestä korosti sosiaalisen kestävyyskehittämistä. Suden kannanhoidollisen metsästyksen jatkuminen on tärkeää tämän vuoksi. Metsäpeurojen vasatuotto on myös huono ja syrjäseutujen asukkaiden ääni pitäisi saada kuulumaan.

Olavi Pääkkönen Kuhmon riistanhoitoyhdistyksestä nosti esiin Luonnonvarakeskuksen tutkimukset eli tietoa on. Karhulupien määrä on ollut viime vuosina pieni. Kuhmossa metsästyksenvalvonta on hyvällä mallilla. Haaskat, jotka on perustettu enemmän harrastuksen vuoksi, pitäisi saada pois.

Mikko Kanninen alueellisesta riistaneuvostosta korosti, että suurpetokantojen arviointi on vaikeaa pohjoisilla alueilla. Esitti, että havaintojen määrää korjattaisiin indekseillä, jossa vaikuttavina tekijöinä voisi olla esim. pinta-ala ja asukastiheys. Hirvikantaan on suurpedoilla ollut voimakas vaikutus Kuhmossa, joten hirven metsästys on ollut jo pitkään pienimuotoista. Länsi-Kuhmon suurpetomääriä pitäisi vähentää, itäosista ei niinkään, jotta kuvauselinkeino tulisi huomioitua.

Sabrina Logeais nosti esiin, että metsäpeurojen väheneminen johtuu muistakin syistä kuin suurpeidoista. Suurpetohavaintojen tekemiseen toivoi yhteistyötä. Ei ottanut kantaa suurpetomäärästä, vaan asiassa huomioitava myös muutkin alueet kuin Kainuu.

Pentti Huttunen alueellisesta riistaneuvostosta epäili susikanta-arvion oikeellisuutta Sotkamossa ja toivoi lisää luotettavuutta kanta-arvioihin.

Jouko Saastamoinen alueellisesta riistaneuvostosta kysyi metsäpeurojen talvehtimisesta ja laidunten kunnosta. Keränen vastasi, että peurojen talvilaitumet ovat kunnossa.

Jukka Keränen esitteli lopuksi hahmotelman siitä, että metsäpeura-alueesta muodostettaisiin erityisalue, jossa suurpetojen aiheuttamaa predaatiota metsäpeuroihin vähennettäisiin suurpetokantoja leikkaamalla. Tämä toimenpide auttaisi myös Kainuun paliskuntia.

Loppuyhteenveto

Asko Keski-Nisula tiivistä päivän keskustelut siten, että suurpetokannat ovat Kainuussa vahvat, ongelmia aiheuttavat tihentymäalueet, suurpetojen vaikutukset metsäpeuroihin, paikoin elinkeinoihin ja erityisesti porotaloudelle. Korvausjärjestelmät ovat kehittyneet. Poikkeuslupien hinta on aika korkea. Metsästys on ollut kestävällä tasolla. Haaskalainsäädäntö olisi hyvä mennä eteenpäin. Petoyhdyshenkilöverkostoa tulee kehittää ja tehostaa. Suurpetokannat on saatava sosiaalisesti kestävälle tasolle. Paikallinen näkemys olisi hyvä näkyä päätöksenteossa. Suurpetojen katselutoiminnasta on muodostunut merkittävää liiketoimintaa.

Muistion laati: Marko Paasimaa

